ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
ОБЩИ БЕЛЕЖКИ			
Сдружение за електронни комуникации (СЕК)	Добре е да има възможност, чрез създаване на административно правни режими, използването на „пико-клетки“, които могат да се инсталират лесно – не е по-сложно от инсталиране на рутер. Потребителите най-добре знаят къде няма покритие, а им е необходимо. Трябва да има много лесна и достъпна услуга, по начина, по който клиентът си купува мобилен телефон, да може да си купи базова станция (пико-клетка) и да си я инсталира там, където иска да има обхват. С търговско споразумение клетката може да се ползва от всички оператори, като по този начин се разгръща мрежата с минимално облъчване на населението.	-	Инсталирането и купуването на базови станции, в т.ч. „пико клетки“ не е предмет на Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди (Регулаторна политика). Създаването на *административно правните режими* не е цел на тази политика. В своето становище СЕК не е направил предложения за въвеждане на конкретни текстове. Съгласно чл. 66а от Закона за електронните съобщения (ЗЕС), радиочестотният спектър се използва свободно, след регистрация или след издаване на разрешение. При определяне на режима на използване на хармонизиран радиочестотен спектър (какъвто е спектърът, ползван от пикоклетките), се отчитат техническите мерки за изпълнение, приети в съответствие с чл. 4 от Решение № 676/2002/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно регулаторната рамка за политиката на Европейската общност в областта на радиочестотния спектър (Решение за радиочестотния спектър), и необходимостта да се сведат до минимум проблемите, свързани с вредни смущения (чл. 67, ал. 3 от ЗЕС). Съгласно радпоредбите на ЗЕС и Европейската политика по управлението на честотния ресурс е

ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
			определен разрешителен режим за ползване на хармонизиран радиочестотен спектър за безжични широколентови услуги, като КРС издава съответното разрешение след провеждане на състезателни процедури. Този вид спектър може да се ползва свободно от радиосъоръжения от типа „приемат преди да предават“, при условие че работят само под контрола на обществена електронна съобщителна мрежа, за която има издадено от КРС разрешение. С цел осигуряване на ефективно и ефикасно използване на радиочестотния спектър или насърчаване на увеличаването на покритието, след предварително решение на КРС, предприятията имат право да сключват споразумения за: 1. съвместно ползване на физическа инфраструктура или активни елементи от електронни съобщителни мрежи или споделено ползване на радиочестотен спектър; 2. достъп чрез роуминг (национален роуминг); 3. съвместно разгръщане на инфраструктури за предоставяне на мрежи или услуги, които се основават на използването на радиочестотния спектър.

ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
Сдружение за електронни комуникации (СЕК)	В обхват 24 GHz и не само, да може да се ползва за базови станции след регистрация или опростена процедура за лицензиране на собственика на клетката. Тук за разлика от предходния вариант клетката има и честотен ресурс, който с търговски договор да може да се ползва от всички. Така отново се разгръщат мрежи на пазарен принцип с минимално облъчване.	-	Както е посочено в отговора по т. 1, предложението не е предмет на Регулаторната политика. Съгласно чл. 66а от ЗЕС, радиочестотният спектър се използва свободно, след регистрация или след издаване на разрешение. При определяне на режима на използване на радиочестотния спектър се вземат предвид: 1. конкретните характеристики на съответния радиочестотен спектър; 2. необходимостта от защита срещу вредни смущения; 3. установяването на надеждни условия за споделено ползване на радиочестотен спектър, ако това е целесъобразно; 4. необходимостта да се гарантира техническото качество на връзката или услугата; 5. необходимостта да се защити ефикасното използване на радиочестотния спектър; 6. цели от общ интерес, определени в съответствие с правото на Европейския съюз. В допълнение следва да се отбележи, че техническите параметри в Решение за изпълнение (ЕС) 2019/784 на ЕК относно хармонизирането на радиочестотната лента 24.25-27.5 GHz са определени въз основа на допускането за разрешителен режим, основан изключително на индивидуални права на ползване, което способства за гарантиране на подходящо съвместно съществуване с настоящото използване на радиочестотната лента.

ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
			Към настоящия момент КРС е приела *Правила за използване на радиочестотния спектър след регистрация* и *Правила за свободно използване на радиочестотния спектър*. В тези правила е определен честотният ресурс, който може да се използва съответно след регистрация или свободно, както и условията за неговото ползване. В Регулаторната политика е посочено, че КРС подкрепя различни подходи за споделяне на спектъра, като при споделяне на спектър от обхвати, подлежащи на разрешителен режим (лицензираният споделен достъп - LSA), се съобразява с желанието на участниците на пазара и националните особености. В този случай между предприятията следва да се сключват споразумения за съвместно използване на предоставения радиочестотен спектър за всеки отделен случай, които да се одобрят от КРС, отчитайки аспектите на конкуренцията при всеки конкретен случай. Правилата за споделено ползване, включително техническите условия трябва да бъдат определяни на национално ниво за всеки отделен случай или група такива, за да отразяват националните особености, които зависят от типа на съществуващите ползватели на радиочестотния спектър.

ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
Сдружение за електронни комуникации (СЕК)	Съвместно КРС и МТС да работят за въвеждането и усъвършенстването на механизмите за сподеряне на спектър за въвеждане на горните две предложения, а и не само. Споделянето на спектъра е в основата на развитието на иновациите включително и за услугите от Височинни Платформи (HAPS, HIBS). Споделянето на спектър правно регулационно явно за момента не се случва, независимо от това, че е предвидено законово, защото на практика не е развито и не се прилага.	-	Предложението не е предмет на Регулаторната политика. В Регулаторната политика е посочено, че КРС подкрепя различни подходи за споделяне на спектъра, като при споделяне на спектър от обхвати, подлежащи на разрешителен режим (лицензираният споделен достъп - LSA), се съобразява с желанието на участниците на пазара и националните особености. В този случай между предприятията следва да се сключват споразумения за съвместно използване на предоставения радиочестотен спектър за всеки отделен случай, които да се одобрят от КРС, отчитайки аспектите на конкуренцията при всеки конкретен случай. Правилата за споделено ползване, включително техническите условия трябва да бъдат определяни на национално ниво за всеки отделен случай или група такива, за да отразяват националните особености, които зависят от типа на съществуващите ползватели на радиочестотния спектър.

ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
„Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК)	Развитието на технологиите, нарастващите потребности и произтичащите от това повишени изисквания на потребителите поставят все по-големи въпроси за решаване пред регулаторните органи на отделните държави при провеждането на съответните политики по планиране и разпределение на радиочестотния спектър. Навременното им преразглеждане и актуализиране, в контекста на заложените на Общностно равнище цели, е определящо за развитието на сектора на електронните съобщения, както на ниво отделни държави-членки, така и по отношение преодоляване на фрагментацията в рамките на единния вътрешен пазар. Повишаването на ефективността при използване на радиочестотния спектър, както и навременното осигуряването на възможност за усвояване на нови честотни обхвати ще са от ключово значение за развитие на свързаността и достъпа до мрежи с много голям капацитет, и тяхното използване от страна на всички граждани и лица. Особено важно е създаването на подходящи условия за развитието на цифрови мрежи и иновативни услуги, което изисква високоскоростни, сигурни и надеждни инфраструктури и свързани със съдържанието услуги, осигурени подходящи регулаторни условия за иновации, инвестиции и конкуренция. Наблюдаваната през последните години тенденция за непрекъснато развитие на	***Приема се по принцип***	В Регулаторната политика се определят общите цели, действия и намеренията на КРС по отношение на управлението на радиочестотния спектър, както и основните задачи, свързани с това управление.

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	мрежите и увеличаване на капацитета им е валидна на Общностно ниво, но за разлика от останалите европейски държави възможностите на предприятията в България за реализиране на приходи от електронни съобщителни услуги са по-малки, въпреки съизмеримите преки разходи за закупуване на единица оборудване. Поради това, Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър (Политиката) има огромно значение за осигуряване на ефективно развитие на безжичните мрежи от следващо поколение в бъдещето, насърчаване на иновациите, което ще доведе до увеличаване ползите за обществото и икономиката на България. В заключение считаме, че на първо място при определянето на конкретните цели, подходи за стратегическо планиране и методи за регулиране на ползването на радиочестотния спектър КРС следва да се води от принципа на равнопоставеност спрямо ползвателите на спектър. В тази връзка, освен посочените в закона принципи на регулиране, според нас от особено значение е и обезпечаването на целта по чл. 4, т. 3, б. „б“ от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) за създаване на предвидими регулаторни подходи. Ето защо за да допринесе в най-голяма степен за извличане на ползи за обществото Политиката следва да дава необходимите сигурност и предвидимост на ползвателите на спектър чрез залагане в документа		

ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	на конкретни гаранции за развитие на конкуренцията.		
Конкретни бележки			
По т. *V.1.2. от Политиката - Обхвати 900 MHz и 1800 MHz*			
„Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК)	Видно от доводите на КРС за ползване на спектъра в обхват 1800 MHz трите основни предприятия вече са развили мрежите си в този обхват, за разлика от останалите две с предоставен спектър в същия обхват. Считаме за правилно намерението на КРС да разпредели целия спектър в обхват 1800 MHz за разширяване на вече развитите мрежи в полза на крайните потребители и обществото в цялост. Напълно споделяме позицията на КРС за бъдещото разпределяне на спектъра в 1800 MHz равнопоставено между сериозно развитите вече мрежи в този обхват с оглед защита на интересите	***Не се приема***	В Регулаторната политика се определят общите цели, действия и намеренията на КРС по отношение на управлението на радиочестотния спектър, както и основните задачи, свързани с това управление. Всеки конкретен случай на преразпределение на предоставен вече радиочестотен спектър КРС разглежда, спазвайки всички разпоредби на ЗЕС и не е необходимо изрично това да се записва в Политиката. КРС спазва всички разпоредби на ЗЕС при изпълняване на своите правомощия и не е

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	на крайните потребители и съвременното общество в най-голяма степен. Във връзка с изложеното бихме искали да обърнем внимание, че предвидената от КРС възможност при необходимост „*да извърши преразпределение на предоставения на предприятията честотен ресурс с цел осигуряване на компактни и непрекъснати честотни блокове“* не е достатъчно конкретна и може да доведе до спорове между самите предприятия. Несъмнено осигуряването на компактни и непрекъснати честотни блокове е най-яркия израз на изискванията за ефективно и ефикасно ползване на спектъра, но предвид настоящото фактическо положение на операторите с развити мрежи и намерението на КРС да предостави допълнителен спектър на всеки един от тях, практически е невъзможно да се осъществи без разместване. В тази връзка с оглед спазване на принципа за прозрачност е необходимо в Политиката ясно и еднозначно да бъде посочен начинът по който КРС евентуално би преразпределила предоставения вече на предприятията радиочестотен спектър при възникване на такава необходимост. По-конкретно, КРС следва да посочи в Политиката, че при преразпределение с предоставяне на допълнителен спектър регулаторния орган ще спази изискването на ЗЕС за свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимото. Спазването на закона и		необходимо в политиката да записват предложените от БТК текстове „*„ че при преразпределение с предоставяне на допълнителен спектър регулаторния орган ще спази изискването на ЗЕС за свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимото. Спазването на закона и посоченото изискване единствено предполага, че ако целта (осигуряване на непрекъснати честотни блокове) на описаното преразпределение (с предоставяне на допълнителен спектър) може да бъде постигната с преместването само на едно предприятие, Регулаторът ще предприеме действия единствено в тази посока и при съобразяване на ЗЕС.“*

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	посоченото изискване единствено предполага, че ако целта (осигуряване на непрекъснати честотни блокове) на описаното преразпределение (с предоставяне на допълнителен спектър) може да бъде постигната с преместването само на едно предприятие, Регулаторът ще предприеме действия единствено в тази посока и при съобразяване на ЗЕС. Последното би било и израз на спазването на принципът на регулаторна предвидимост в изискваната от закона степен.		
По т. *V.1.6. и V.1.7. от Политиката - Обхвати 700 MHz и 800 MHz*			
„Йеттел България“ ЕОД	В представения на обществено обсъждане проект е заложен стремежа на Комисията за регулиране на съобщенията към целенасочени усилия за освобождаване на посочените обхвати 700 MHz (радиочестотна лента 694-790 MHz) и 800 MHz (радиочестотна лента 790-862 MHz) за граждански нужди, което силно приветстваме. Отбелязано е, че „*след постигане на споразумение между Министерство на отбраната (МО) и мобилните предприятия Комисията за регулиране на съобщенията ще има възможността да издаде* ***временни разрешения, с които да предостави радиочестотния спектър от ленти 811-821 MHz и 852-862 за провеждане на съвместни тестове***. *Успешните технически тестове, показващи отсъствие на смущения в работата на радиоелектронното оборудване на МО, използващо*	**-**	Няма конкретно предложение.

ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	радиочестотни ленти, съседни на ленти 811-821 MHz и 852-862 MHz ще бъдат предпоставка Комисията за регулиране на съобщенията да стартира процедура по предоставяне на радиочестотен ресурс.“ Отчетено е че, „*наличният радиочестотен спектър е крайно недостатъчен от гледна точка на степента на развитие на пазара и потребителското търсене на висококачествени съобщителни услуги. Комисията за регулиране на съобщенията счита, че целият определен за национална сигурност честотен ресурс в обхват 800 MHz следва да бъде освободен за граждански нужди, което ще създаде условия за ефективна конкуренция.“* КРС е посочила, че „*в обхват 700 MHz за граждански нужди е определен честотен ресурс от 2x20 MHz (радиочестотни ленти 703-723 MHz и 758-778 MHz) от възможните 2x30 MHz, които са определени с Решение за изпълнение (ЕС) 2016/687 за ползване в режим на работа с разделяне на каналите по честота (FDD).* ***За останалите 2x10 MHz няма яснота кога ще бъдат освободени от МО.*** *Подкрепяме виждането на Регулатора, че целият ползван за национална сигурност честотен ресурс в обхват 700 MHz* ***следва да бъде освободен***		

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	***за граждански нужди, което ще създаде условия за ефективна конкуренция**.“* Yettel напълно подкрепя заложените цели и счита, че тяхното реализиране е от съществено значение за продължаване развитието на сектора, като счита, че във всички случаи, процедурите за разпределението на спектъра в тези обхвати трябва да бъдат провеждани при спазване на принципа на равнопоставеност, като се гарантира, че всички предприятия имат възможност да получат равностойно количество спектър и не се допуска предоставянето на конкурентно предимство на един оператор, спрямо друг.		
По т. *V.1.10. от Политиката - Обхват 26 GHz*			
„Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК)	Както неведнъж сме отбелязвали в рамките на различни обществени обсъждания, спектърът в обхват 26 GHz следва да бъде освободен изцяло за разгръщане на мрежи от пето поколение. Следва да отбележим, че тенденцията е изискванията към услугите да се повишават и характеристиките на крайните устройства също да се усъвършенстват. Макар към момента да са налични ограничен брой 5G устройства, наблюдаваме ясна тенденция на значително нарастване, като все по-голяма част от тях вече работят в 26 GHz (към 30% съгласно посоченото в Политиката КРС). Всичко това води до извода, че към момента на реално усвояване на спектъра в 26 GHz в България	***Не се приема***	**1. КРС прилага Европейската политика по отношение използването на обхват 26 GHz, която е насочена към цялостно освобождаване на обхвата за 5G мрежи.** Следва да се отбележи, че с процедурата по обществено обсъждане (в която са участвали и предприятията, предоставяйки становища) и приемането на: - *Правилата за използване на радиочестотния спектър за наземни мрежи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги след издаване на разрешение* и - *Правилата за използване на радиочестотния спектър за електронни съобщителни мрежи от*

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	за задоволяването на потребителските потребности ще се изисква като минимум от страна на операторите уплътняване на спектър в непрекъснати блокове от по 400 MHz на оператор. Сценариите за развитите на потребителското търсене сочат и вероятност от необходимост от усвояване на допълнителни 400 MHz на оператор с цел формиране на непрекъснат блок от 800 MHz. Съгласно обявеното намерение на КРС в проекта, с цел осигуряване на ефективно и ефикасно използване на радиочестотния спектър и преодоляване на фрагментацията, предприятията с предоставен честотен ресурс за неподвижни мрежи в обхват 26 GHz могат да използват този ресурс при условията на управлявано споделено ползване както за действащите им мрежи, така и за въвеждане на 5G мрежи. Считаме, че така разписано в Политиката, намерението на КРС пряко засяга интересите на БТК. Съгласно посоченото в Правилата за използване на радиочестотния спектър за електронни съобщителни мрежи от неподвижната радиослужба след издаване на разрешение "*Лицата, на които е предоставен спектър за мрежа от неподвижна радиослужба, могат да ползват предоставения им честотен ресурс и при условията на Правилата за използване на радиочестотния спектър за наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги след издаване на разрешение*		*неподвижна радиослужба след издаване на разрешение,* КРС е направила оценка на възможността и необходимостта да продължи работата на фиксираните връзки в обхват 26 GHz на основата на споделено използване на радиочестотния спектър с наземни безжични широколентови електронни съобщителни услуги, включително 5G, или да се прекрати работата на фиксираните връзки в лентата (съображение 18 от Решение за изпълнение (ЕС) 2019/784 на ЕК относно хармонизирането на радиочестотната лента 24.25-27.5 GHz за наземни системи, позволяващи предоставянето на безжични широколентови електронни съобщителни услуги в Съюза). В допълнение, в съображение 23 на Решение 2019/784 е посочено следното: *„(23) Схващането за „определяне и предоставяне" на радиочестотния обхват 26 GHz в контекста на настоящото решение се отнася за следните стъпки:* *i) адаптиране на националната правна рамка относно разпределяне на радиочестотите, за да се включи предвидената употреба на тази лента съгласно хармонизираните технически условия, посочени в настоящото решение;* *ii) предприемане на всички необходими мерки, до необходимата степен, за да се гарантира*

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	чрез управлявано споделено използване. В този случай трябва да се осигурява работа на мрежите от неподвижна радиослужба и наземните мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги, при която да не се причиняват взаимни смущения между двата вида мрежи"[1]. В случай че КРС предприеме действия по привеждането в съответствие на издадените разрешения за ползване на радиочестотен спектър за наземни мрежи на двете мобилни предприятия, които и към настоящия момент ползват спектър в обхват 26 GHz, така че да се отрази възможността за ползването на този спектър и за 5G мрежи при управлявано споделено ползване, това ще постави БТК в неравностойно положение с оглед действащата тарифна политика на КРС. На практика за ползването на спектър с една и съща цел – изграждането и поддържането на радиорелейни линии, ще води до значителен дисбаланс в размера на дължимите такси в ущърб на БТК. Ето защо, с оглед спазването на принципа за равнопоставеност съгласно чл. 5 от ЗЕС и при отчитане на чл. 4 от решението на ЕК за хармонизиране на радиочестотна лента 24,25–27,5		*съвместното съществуване със **съществуващото** използване на тази лента; iii) предприемане на подходящи мерки, подкрепени чрез стартирането на процес на консултации със заинтересованите страни, ако е целесъобразно, за да се позволи използването на тази лента в съответствие с действащата правна рамка на равнището на Съюза, включително хармонизираните технически условия на настоящото решение."* **В резултат:** Съгласно *Правилата за използване на радиочестотния спектър за наземни мрежи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги след издаване на разрешение*, предприятия, които имат право да използват радиочестотни ленти в обхват 24.250-27.500 GHz при условията на допустимите технически характеристики и параметри, приложими за електронните съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба, могат да използват, предоставения им спектър и при условията на тези правила чрез управлявано споделено използване на радиочестотния спектър. Съгласно *Правилата за използване на радиочестотния спектър за електронни*

[1] Забележка 8, Приложение 1 към чл. 3

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	GHz [2] считаме, че посоченото в Политиката изречение следва да добие следния вид: *С цел осигуряване на ефективно и ефикасно използване на радиочестотния спектър и преодоляване на фрагментацията, предоставящите услуги чрез мобилни наземни мрежи предприятия могат да ползват честотен ресурс за неподвижни мрежи в обхват 26 GHz при условията на управлявано споделено ползване за въвеждане на 5G мрежи.* В следствие на проведената с експерти на КРС среща и проведена кореспонденция във връзка с перспективите за ползване на 26 GHz БТК изрази желанието си за получаване на спектър от 2x112 MHz в обхвата, като сме съобразили искането си така, че и след това да има достатъчно блокове от по 400 MHz. По този начин считаме, че ще бъдем равнопоставени с останалите две предприятия, преди КРС да стартира обществени консултации за възможностите за съвместно ползване на обхвата от неподвижни мрежи и за изграждане на 5G мрежи, както и ползването му в ограничени географски райони. Приемаме, че ако още на този етап в Политиката не се предвиди възможност за равнопоставено ползване на спектър в идентични радиослужби в 26 GHz на трите развити мобилни		*съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба след издаване на разрешение* лицата, на които е предоставен спектър за мрежа от неподвижна радиослужба, могат да ползват предоставения им честотен ресурс и при условията на *Правилата за използване на радиочестотния спектър за наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги след издаване на разрешение* чрез управлявано споделено използване. В този случай трябва да се осигурява работа на мрежите от неподвижна радиослужба и наземните мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги, при която да не се причиняват взаимни смущения между двата вида мрежи. В тази връзка КРС ще предприеме действия по привеждане в съответствие на разрешенията на предприятията с предоставен спектър в обхват 26 GHz в съответствие с посочените по-горе правила, определящи условията за използване на този обхват. В изпълнение на разпоредбите на Решение за изпълнение (ЕС) 2019/784, предприятията следва да извършват редовно наблюдение на необходимостта от продължаване на

[2] *Решение за изпълнение (ЕС)* 2019/*784 на Комисията от 14 май 2019 относно хармонизирането на радиочестотната лента 24,25-27,5 GHz за наземни системи, позволяващи предоставянето на безжични широколентови електронни съобщителни услуги в Съюза*

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	мрежи са налице рисковете от възникване на съдебни спорове във връзка с ползваните към момента права по разрешения за неподвижна радиослужба, което ще е причина за забавяне при освобождаване на необходимия спектър за развитие на 5G мрежи. Обратното – създаване на равнопоставено ползване на 26 GHz от всички предприятия с развити мобилни наземни мрежи единствено може да допринесе за ефективното и ефикасно ползване на обхвата при развиване на реална конкуренция. За реалното намерение на БТК да ползва спектър в 26 GHz в условията на равнопоставеност свидетелства и фактът, че наред с доказаната техническа възможност за ползване на обхвата за мрежи от неподвижна радиослужба, предприятието проучва и възможността за ползване на спектър в този обхват и за развитие на 5G мрежа. Последното вече е факт и се осъществява на база на полученото временно разрешение за тестови ресурс в горната част на спектъра, където ще бъдат TDD 5G mmwave, като имаме намерение да заявим и 400 MHz в тази част (когато се освободи достатъчно ресурс за 400 MHz на всяко предприятие), а на следващ етап и допълнителни 400 MHz с цел формиране на непрекъснат блок от 800 MHz с оглед очакванията за развитие на потребителското търсене.		експлоатацията на **съществуващите мрежи**, в това число и необходимостта от преодоляване на текущата фрагментация при разпределението на спектъра в обхват 26 GHz и освобождаването му изцяло за 5G мрежи и ежегодно да предоставят информация за резултатите от наблюдението, както и технически данни за действащите мрежи от неподвижна радиослужба. И двата вида правила са нотифицирани пред Европейската комисия. Също така, с оглед изпълнение на Европейската политика относно използването на обхват 26 GHz в проекта на Регулаторната политика е посочено следното: „*Групата по политика в областта на радиочестотния спектър, **в своето второ становище за 5G**, **и ЕК** (в решението за хармонизирано използване на спектъра) приканват за прилагането на регулаторна гъвкавост, **чрез поетапно освобождаване** на обхвата от мрежи от неподвижна радиослужба. В тази връзка КРС следва да прилага политика, която води към преодоляване на текущата фрагментация при разпределението на спектъра в обхват 26 GHz и освобождаването му от съществуващите мрежи от неподвижна радиослужба за разгръщане на 5G мрежи, в това число и от мрежите на МО.* *Един от начините за преодоляване на фрагментацията е осигуряване на условия за*

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
			*съвместна работа на **съществуващите** мрежи от неподвижна радиослужба и наземните мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги при управлявано споделено използване на ресурса.“* **2.** В приведените в съответствие с правилата действащи разрешения ще бъде въведено условие съгласно което предприятията да не изграждат нови РРЛ в предоставения им честотен блок. Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 4 от Тарифата за таксите, които се събират от КРС (Тарифата) еднократната такса за издаване на разрешения за ползване на радиочестотен спектър за електронни съобщителни мрежи от неподвижната радиослужба от вида "точка към точка" (радиорелейни линии-РРЛ) - за всеки СВЧ предавател е в размер на 250 лв. за обхватите под 50 GHz и 50 лв. за обхватите над 50 GHz. Съгласно чл. 7, ал. 1, т. 3 от Тарифата, годишната такса за ползване на радиочестотен спектър **за РРЛ с дължина 1 км и широчина на използвания канал 1 MHz** е в размер на: - 4 лв. – за обхватите под 10 GHz; - 3 лв. – за обхватите от 10 GHz до 35 GHz; - 2 лв. – за обхватите от 35 GHz до 50 GHz; - 0,5 лв. – за обхватите 50 GHz до 70 GHz. Предвид това таксите на радиорелейни участъци в обхватите, от които е предоставен

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
			спектър на Йеттел, А1, БТК и Цетин са еднакви. В Тарифата е предвидена и отстъпка от годишната такса, с цел стимулиране на предприятията, при използването от тях на нови технологии, с които по-ефективно се използва предоставеният им радиочестотен спектър (каквато е например технологията XPIC/CCDP). Предвид изложеното привеждането в съответствие на действащите разрешения **няма** да постави БТК в неравностойно положение с оглед действащата тарифна политика на КРС. Ползването на спектър с една и съща цел – изграждането и поддържането на радиорелейни линии, **няма да** води до значителен дисбаланс в размера на дължимите такси в ущърб на БТК. **Предвид всичко изложено предложеното от БТК изречение, както и удовлетворяване на желанието на предприятието за получаване на спектър от 2x112 MHz противоречи на Европейската политика относно използването на обхват 26 GHz за 5G мрежи, на посочените по-горе правила за използване на честотния ресурс и ще доведе до задълбочаване на фрагментацията на спектър в обхвата, а не както е посочено от предприятието до нейното преодоляване**.

ТАБЛИЦА **с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС**			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
			В заключение, видно от становището на БТК, предприятието е променило виждането си по отношение на ползването на обхват 26 GHz за 5G мрежи, което нееднократно е заявявано от него (*в рамките на обществените консултации относно перспективите и условията за ползване на свободния ресурс в радиочестотен обхват 26 GHz, в рамките на общественото обсъждане на проекта за актуализация на Държавна политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър в Република България и по време на експертните срещи, провеждани в КРС*).
„Йеттел България“ ЕАД	КРС е предвидила, че е „*необходимо е да се извършва **редовно наблюдение на необходимостта от продължаване на експлоатацията на съществуващите мрежи**, в това число и необходимостта от преодоляване на текущата фрагментация при разпределението на спектъра в обхват 26 GHz и освобождаването му изцяло за 5G мрежи.* На мнение сме, че при бъдещо разпределяне на обхват 26 GHz следва да **се вземе предвид избягването на отрицателни въздействия върху настоящите потребители на обхвата и минимизиране на общите разходи, свързани с внедряването на 5G**. Все повече потребители използват възможностите на новите поколения мрежи, които са проектирани	***Приема се по принцип***	След привеждане в съответствие с нормативната уредба на разрешенията на предприятията с предоставен спектър в обхват 26 GHz, те следва да извършват **редовно наблюдение на необходимостта от продължаване на експлоатацията на съществуващите мрежи** и **ежегодно да предоставят информация за резултатите от наблюдението, както и технически данни за действащите мрежи от неподвижна радиослужба.** Това дава право на предприятията **сами** да оценяват необходимостта от продължаване работата на **съществуващите** им мрежи от неподвижна радиослужба и необходимостта от миграция към други честотни обхвати в зависимост от техните планове и финансови

ТАБЛИЦА
с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС

Заинтересовани лица	Предложения	Статус	Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения
	да поддържат високи скорости за пренос на данни с цел удовлетворяване на изискванията за нови качествени услуги. Осигуряването на условия за развитие на мобилния широколентов достъп до Интернет е важен фактор за развитието на икономиката като цяло, за създаване на работни места, както и за гарантиране правото на гражданите да имат достъп до качествени електронни съобщителни услуги. Честотният ресурс в 26 GHz може да се използва за различни технологии с достатъчна гъвкавост за предоставяне на настоящите и бъдещите безжични широколентови услуги, включително и тези, базирани на 5G мрежи. *Предвидено е, че Комисията за регулиране на съобщенията следва да прилага политика, която води към преодоляване на текущата фрагментация при разпределението на спектъра в обхват 26 GHz и освобождаването му от съществуващите мрежи от неподвижна радиослужба за разгръщане на 5G мрежи, в това число и от мрежите на МО*. Считаме че към настоящия момент, действащите електронни съобщителни мрежи в обхват 26 GHz се използват от предприятия, които имат потенциал и бих изграждали и 5G системи и би могъл да се използва по-гъвкав и лесно приложим модел на вътрешна координация, каквато е предвидена от действащата нормативна уредба, по отношение на използване на спектъра за конкретна мрежа,		ресурси. С привеждането в съответствие на разрешенията със съществуващи мрежи в обхват 26 GHz, на предприятията ще се наложат задължения да предоставят: - списък с местонахождението и параметрите на всяка от въведените в мрежата базови станции с усвоения радиочестотен спектър и вида на използваната технология. - списък с местонахождението и параметрите на всеки отпаднал от мрежата радиорелеен участък. Ще бъде въведено и условие съгласно което предприятията да не изграждат нови РРЛ в предоставения им честотен блок. След провеждане на състезателна процедура, КРС ще издаде разрешения за ползване на радиочестотен спектър в обхват 26 GHz за наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги при спазване на техническите параметри в Решение 2019/784. Доклад 303 има за цел да помогне на администрациите на CEPT в националния процес на вземане на решения, подкрепящ въвеждането на 5G системи в 26 GHz с действащи мрежи от неподвижна радиослужба, осигуряващи механизми, които позволяват продължителна работа на FS, когато е уместно. В Доклад 303 е посочено, тъй като националната ситуация в различните европейски страни ще бъде

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	съответно предлагани чрез нея услуги, от самото предприятие. Подобен подход ще позволи по-ефективно използване на спектър в обхват 26 GHz без да е необходимо да се осъществява миграция на съществуващите мрежи за граждански нужди към други обхвати, тъй като обхватът би могъл да се използва достатъчно ефективно за изграждане на повече от един вид мрежи. Съгласно Доклад 303 подходът, свързан с изместване на съществуващите мрежи към други подходящи честотни обхвати (migration approach) описва миграцията в зависимост от **националната ситуация и плътността на мрежите от неподвижна радиослужба в обхвата.** Той изисква от националните администрации да идентифицират миграционни политики (като компенсация) за миграцията на мрежите от неподвижна радиослужба (напр. присвояване на нов спектър в алтернативни обхвати). Това предполага необходимостта от замяна на оборудването и препланиране на мрежите. В този смисъл за извършване на евентуална миграция е необходимо допълнително време и съществени финансови ресурси. Тъй като на този етап има достатъчно свободен спектър за изграждане на 5G мрежи считаме, че е възможна пълна миграция на спектъра в обхват 26 GHz и съответно използването му изцяло за изграждане на 5G мрежи, но в дългосрочен план при извършване на задълбочен		различна по отношение на плътността на използване на неподвижни мрежи, продължителността на разрешенията за тези мрежи и бъдещото търсене на спектър в 26 GHz за 5G системи в различни области, във връзка с което може да са необходими различни подходи за подкрепа на внедряването на 5G системи . Двете основни опции са или да се запази използването на неподвижните мрежи в обхвата 26 GHz, или да се изчисти, напълно или частично, лентата от тях.

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	анализ относно необходимостта от това и съществуващите възможности за миграция на мрежите при посочените в доклада мерки. Считаме че в контекста на горното следва да е ясно и прозрачно какво се очаква от предприятията по повод на това да извършват **редовно наблюдение на необходимостта от продължаване на експлоатацията на съществуващите мрежи** и **ежегодно да предоставят информация за резултатите от наблюдението, както и технически данни за действащите мрежи от неподвижна радиослужба.** Предприятието подкрепя стремежа на регулатора за преодоляване на текущата фрагментация при разпределението на спектъра в обхват 26 GHz. Бихме искали, да обърнем внимание, че при проявяване на интерес от страна **на бизнеса към ползването на радиочестотен спектър от обхват 26 GHz в ограничени географски райони, предоставянето следва да се извършва по начин, по който не би се смущавал работата на мрежите, както в текущо предоставените честотни ленти, така и при бъдещо планиране предоставянето на блокове от поне 400 MHz.** Както е отразено от КРС, обхват 26 **GHz е посочен в Националния план за възстановяване и устойчивост (Версия 1.4.), като обхват, за който се предвижда *ускорен процес по отдаване на радиочестотен спектър*, който процес е включен**		

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	в Реформа 2: Ефективно използване на радиочестотния спектър от компонент Цифрова свързаност. С цел изпълнение на този компонент и усвояване на финансирането е необходимо да бъде направен анализ на възможността за цялостно освобождаване на обхват 26 GHz за граждански нужди. В тази връзка следва да се проведат работни срещи с МО за освобождаване на ползвания от тях радиочестотен спектър с цел оформяне на непрекъснати блокове от поне 400 MHz, а впоследствие да се осигурят и блокове от 800 MHz.		
По т. *V.1.11. от Политиката - Развитие на мрежите от четвърто поколение (LTE)*			
„Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК)	Продължаването на развитието на LTE мрежите следва да е основен приоритет, който ще допринесе за наличието на качествени електронни съобщителни услуги през развити мрежи за мобилен широколентов достъп. Насърчаваме намерението на КРС да продължи да предприема действия за осигуряването на условия за ефективно управление и ефикасно използване радиочестотния спектър, с оглед насърчаване на инвестициите и предлагане на богат избор от качествени услуги на крайните потребители. Както вече сме коментирали при предишни обсъждания, тенденцията, наблюдавана на европейско ниво, в повечето случаи показва	***Приема се***	Отразено в т. 1.11, както следва: *„Мобилен достъп до интернет чрез LTE предоставят и трите мобилни предприятия, които са надградили мрежите си до LTE-Advanced.“*

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	развитие на широколентови мобилни мрежи от ново поколение чрез ползване ресурс от обхвати 800 MHz, 1800 MHz, 700 MHz. В тази връзка не споделяме посочената констатация в т. 1.11 от проекта, че петте мобилни предприятия предоставят мобилен достъп до интернет чрез LTE. Както е посочено в т. 1.2 от проекта при трите големи оператора е налично развитие на мрежите и предлагане на нови услуги на потребителите, докато другите два не са ползвали ефективно предоставения им честотен ресурс. Нещо повече, те са и с изтекъл срок на разрешенията им. Следователно, посоченото наличие на конкуренция може да бъде отнесено до трите предприятия, реално осъществяващи услугата, респ. нарастване на абонатите им чрез LTE и запазване в бъдеще на тази тенденция.		
По т. VI.4. От Политиката - Определяне на прозрачна и справедлива система за формиране на таксите за предоставяне и ползване радиочестотния спектър			
„Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК)	Както многократно сме посочвали пред КРС, необходимостта за своевременното преразглеждане на таксите и определянето им в размер, който да е съобразен с възможностите на предприятията за инвестиции е от ключово значение за навлизане на нови технологии на българския пазар; изграждане на високоскоростни мрежи, насърчаване на конкурентоспособността и задоволяване на	-	Определянето на размера на таксите не е предмет на Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди.

ТАБЛИЦА
с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС

Заинтересовани лица	Предложения	Статус	Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения
	потребностите на крайните потребители от високоскоростни мобилни широколентови услуги. В рамките на проведения през 2021 г. анализ по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС на необходимостта от преразглеждане на Тарифата за таксите БТК имаше възможност да изрази мнението относно необходимостта от преразглеждане на някои от определените такси. Един от въпросите, върху които БТК постави акцент като съществен от гледна точка развитието на мрежите и технологиите, бе именно промяна в начина на определяне на годишните такси за ползване на спектър за изграждане и поддържане на радиорелейни участъци, така че да се преодолее ефекта на прогресивното нарастване на разходите и намали финансовата тежест върху предприятията. Конкретно като аргумент беше направена референция към въвеждането на ленти 112/224 MHz, с което таксите за ползване на ограничен ресурс се покачват в много голяма степен. В тази връзка и с оглед посоченото по-горе за създаване на предпоставки от страна на КРС за различно тарифиране по отношение изграждането и поддържането на радиорелейни линии само на основание заварено положение при ползването на обхват 26 GHz е налици противоречие с принципите по чл. 4 от ЗЕС. Считаме, че наред с цялостното преразглеждане на начина на определяне на таксите за изграждане и поддържане на радиорелейни линии		

ТАБЛИЦА с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) становища по проект на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди, приет с Решение № 42/26.01.2022 г. на КРС			
Заинтересовани лица	**Предложения**	**Статус**	**Мотиви за неприемане/място на отразяване на приети предложения**
	в посока на тяхното намаляване КРС следва да предвиди идентичен подход за определянето им независимо от ползвания обхват. Алтернативно, предоставянето на блок от 2x112 MHz на БТК в обхват 26 GHz би допринесло за преодоляване на дисбаланса в заплащаните такси за радиорелейни линии в зависимост от ползвания обхват.		